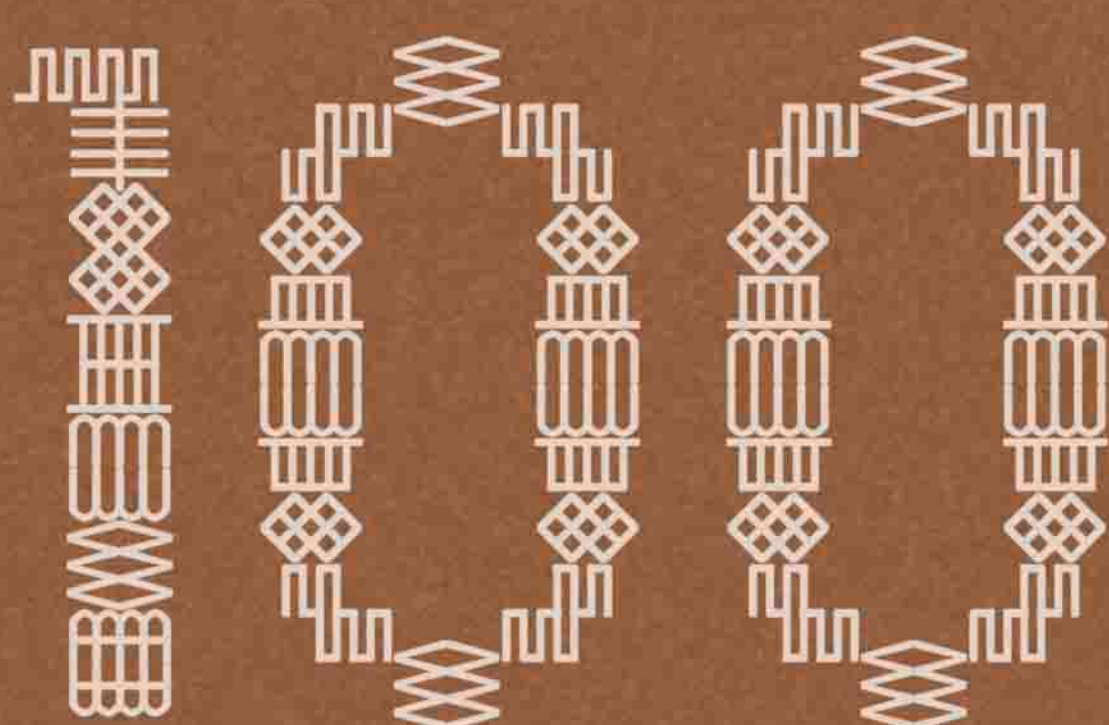

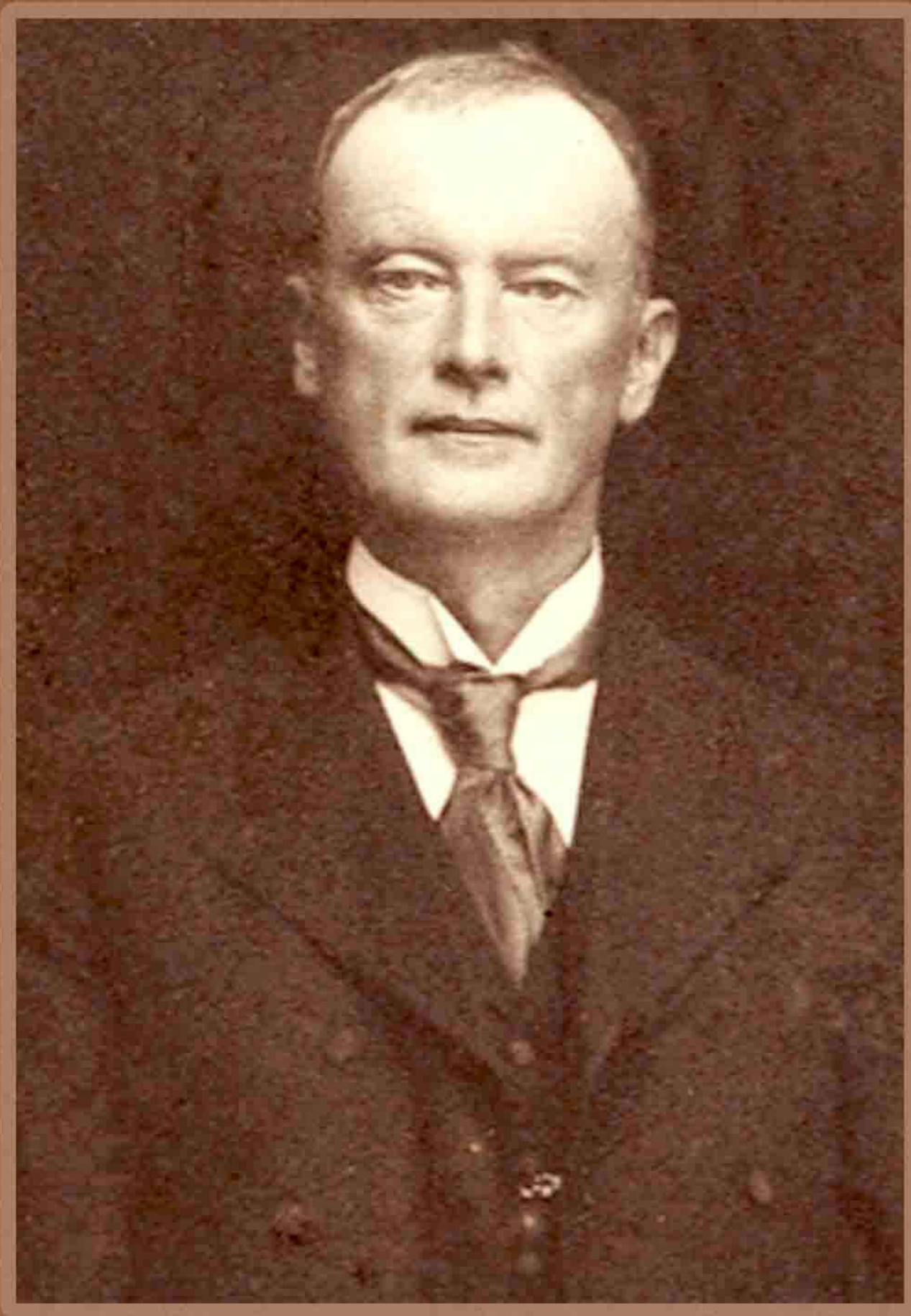

LIETUVOS
TEISMAI

Atkurtai
Lietuvai

LIETUVOS
NEPRIKLAUSOMYBĖS
AKTŲ SIGNATARAI
TEISĖJAI

Stanislovas Narutavičius. 1918 m.

STANISLOVAS NARUTAVIČIUS 1862–1932

1918 m. vasario 16 d. Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras. 1920–1921 m. – Kauno apygardos teismo teisėjas.

Gimė 1862 m. rugsėjo 2 d. Telšiuose.

1882 m. įstojo į Sankt Peterburgo universiteto Teisės fakultetą, tais pačiais metais pašalintas už dalyvavimą studentų judėjime.

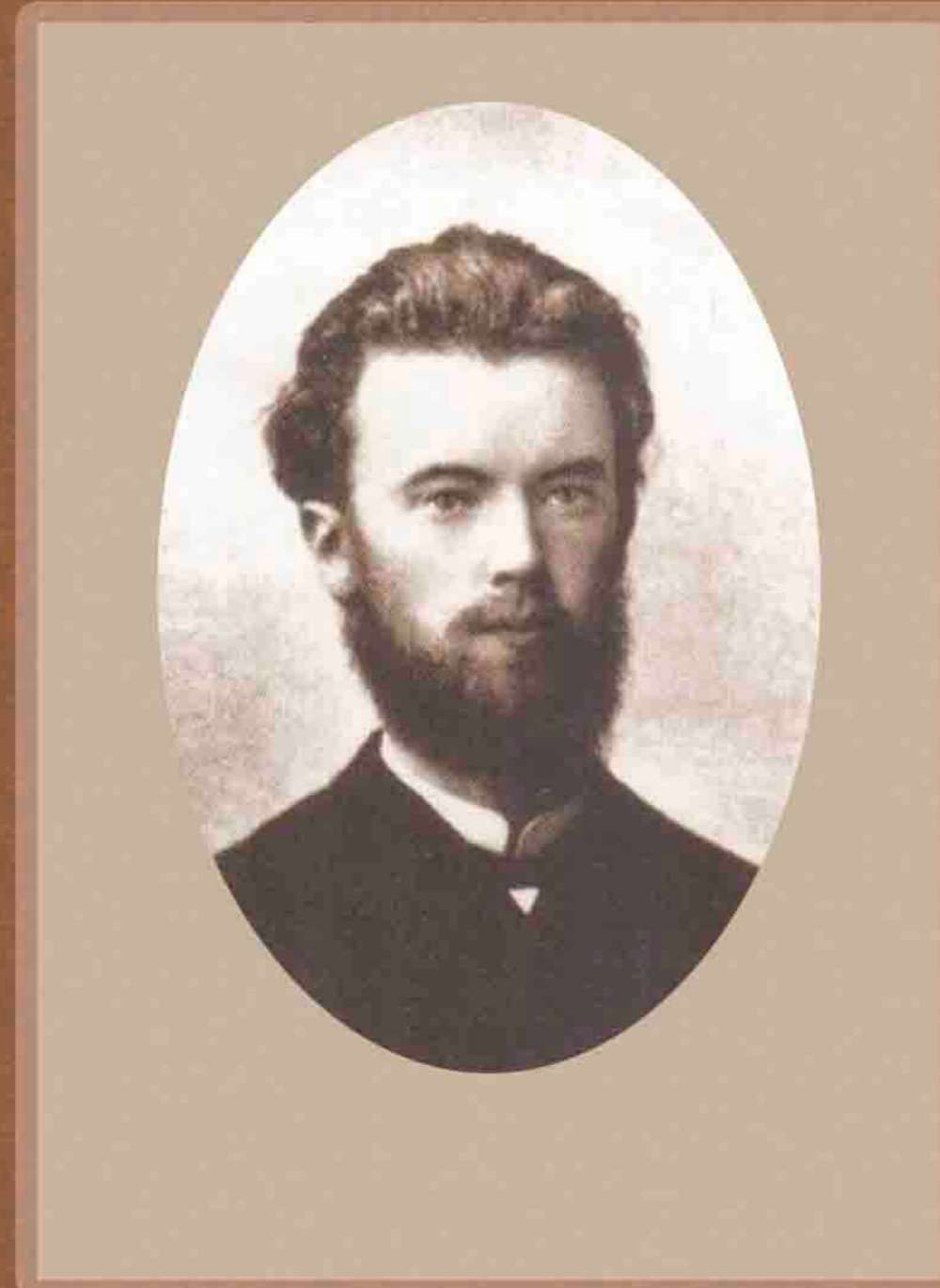
1883 m. tęsė teisės studijas Kijevo Šv. Vladimiro universitete. 1887 m. gavęs diplomą išvyko į Varšuvą, kur vienus metus dirbo kandidatu į teisėjus.

1891 m. su žmona grįžo į Lietuvą, iki 1908 m. advokatavo Telšių teisme.

Broliai Stanislovas, Kazimieras ir Gabriellius Narutavičiai. Jaunesnysis brolis Gabriellius 1922 metų gruodžio 9 d. tapo pirmuoju Lenkijos prezidentu

Iš Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos fondų

S. Narutavičius – studentas Kijevo universiteto teisės fakultete

Iš Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos fondų

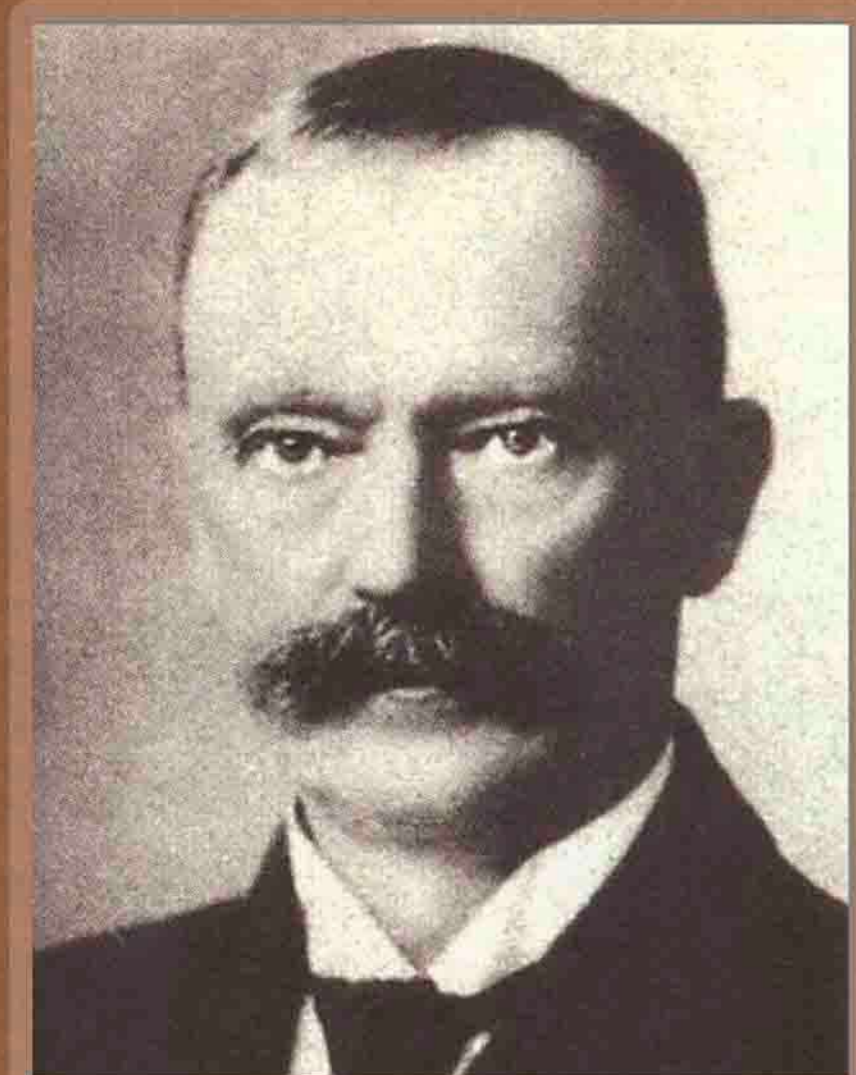
S. Narutavičius su žmona Joana

Iš Lietuvos nacionalinio muziejiaus fondų

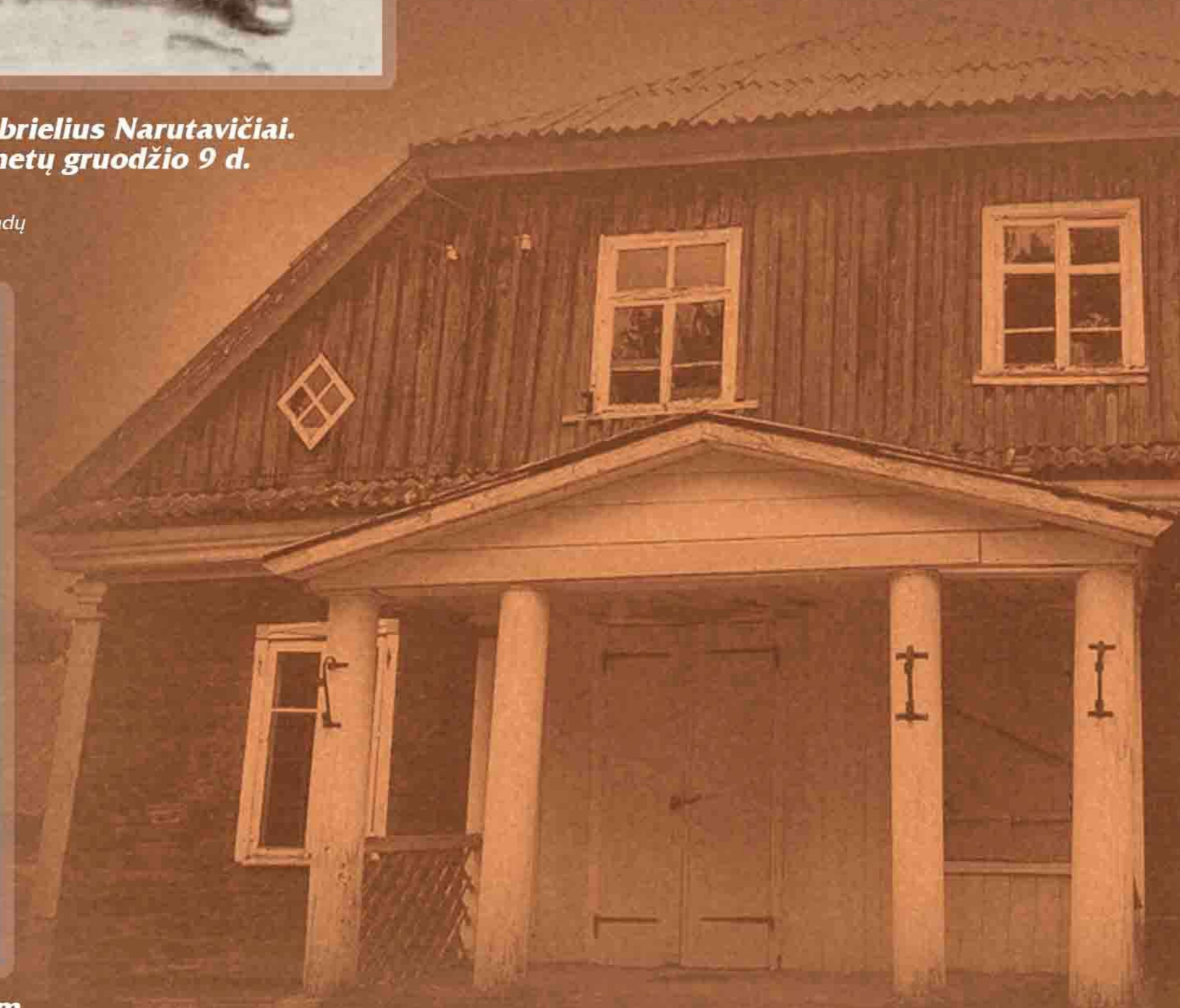
Narutavičių šeima apie 1926 m. Stovi: Kazimieras, Stanislovas, Jonas Narutavičiai, sėdi: Joana Narutavičienė, Liudvika Zaikauskaitė-Narutavičienė, Sofija Narutavičiūtė-Krasovskienė. S. Narutavičiaus tėvas Jonas Narutavičius buvo 1863 m. sukilimo dalyvis, Telsių apskrities teisėjas

Iš Lietuvos literatūros ir meno archyvo fondų

Stanislovas Narutavičius apie 1923 m.

Iš Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos fondų

Brėvikių dvaras

1905 m. gruodžio 4–5 d. dalyvavo Didžiajame Vilniaus seime.

1905 m. įsteigė Alsėdžių respubliką, kuri gyvavo mėnesį laiko: sudarė valsčiaus teisną, išrinko du policininkus, pasiūlė gyventojams nebemokėti valdžiai mokesčių, mokykloje pradėjo mokyti lietuviškai.

1917 m. rugsėjo 18–22 d. išrinktas į Vilniaus konferenciją, konferencijoje išrinktas į Lietuvos Tarybą.

Po ilgų diskusijų dėl valstybės valdymo formos S. Narutavičius kartu su S. Kairiu, J. Vileišiu ir M. Biržiška pateikė Lietuvos nepriklausomybės akto formulotę, kurią 1918 m. vasario 16 d. vienbalsiai priėmė Lietuvos Taryba, Taryba nutarė kreiptis į Rusijos, Vokietijos bei kitų valstybių vyriausybės šiuo pareiškimu:

„Lietuvos Taryba, kaip vienintelė lietuvių tautos atstovybė, remdamos tautų apsisprendimo teise ir lietuvių Vilniaus konferencijos nutarimu rugsėjo 18–21 dienomis, 1917 metais, skelbia atstatanti nepriklausomą demokratiniams pamatais sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje ir tą valstybę atskirianti nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvo su kitomis tautomis. Drauge Lietuvos Taryba pareiškia, kad Lietuvos valstybės pamatus ir jos santykius su kitomis valstybėmis privalo galutinai nustatyti kiek galima greičiau sušauktas Steigiamasis Seimas, demokratiniu būdu visų jos gyventojų išrinktas. Lietuvos Taryba, pranešdama apie tai [...] vyriausybei, prašo pripažinti nepriklausomą Lietuvos valstybę.“

Organizuojant teismus Lietuvoje labai trūko teisininkų. Aukštąjį teisinį išsilavinimą turėjo tik apie 40 asmenų; tik apie pusė iš jų buvo lietuviai, kiti – rusai, lenkai, žydai ir vokiečiai – lietuviškai kalbėti mokėjo, bet nemokėjo rašyti. Įkalbintas valdžios ir teisininkų, S. Narutavičius 1920 m. išvyko į Kauną padėti organizuoti apygardos teismo darbo. 1920–1921 m. dirbo Kauno apygardos teismo teisėju.

Mirė 1932 m. gruodžio 31 d., palaidotas bendrame šeimos kape Alsėdžiuose.

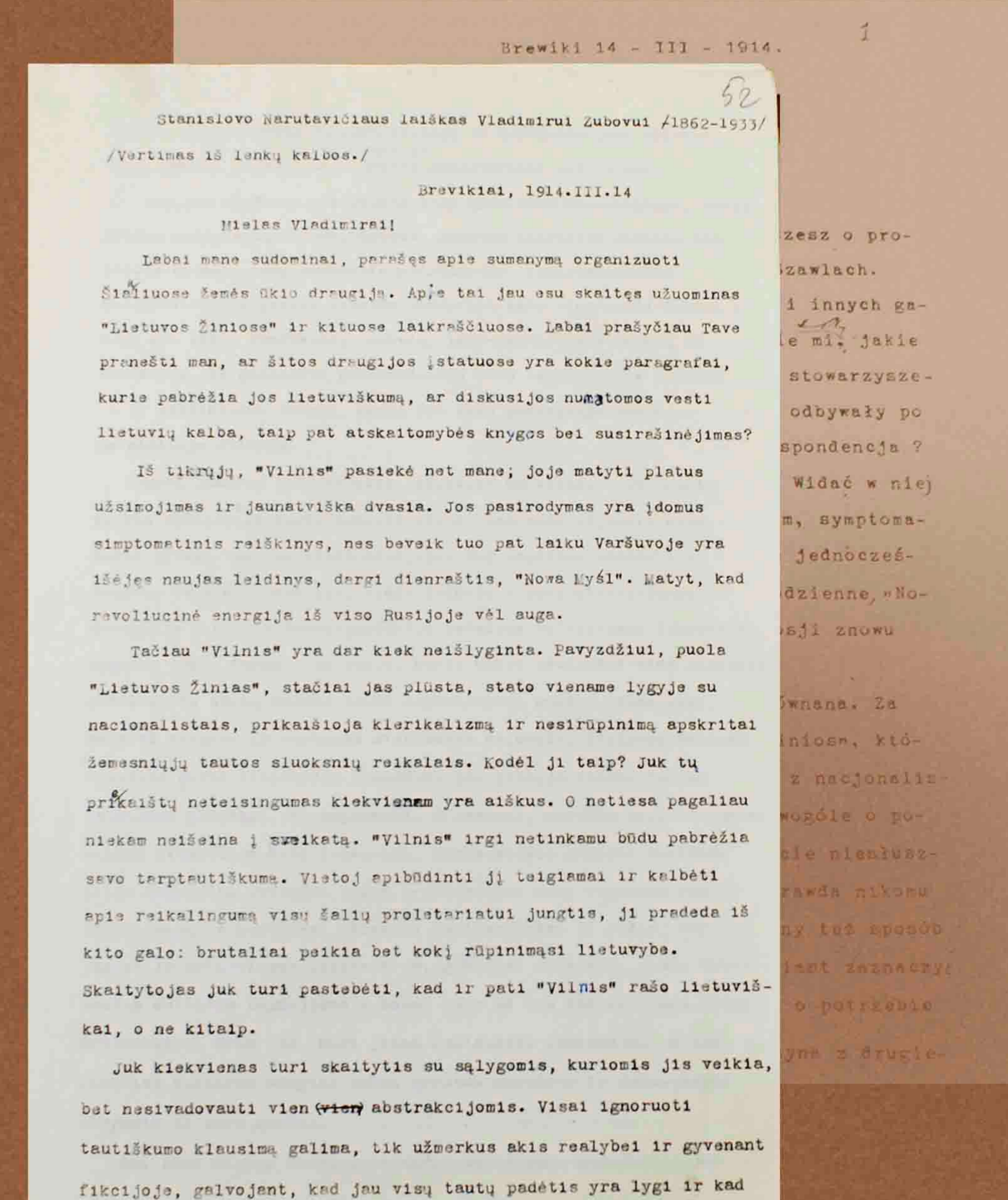
Alsėdžių atstovai Vilniaus seime 1905 m. S. Narutavičius sėdi viduryje

Iš Lietuvos nacionalinio muziejiaus fondų

Lietuvos Tarybos nariai, 1918 m. vasario 16 d. Vilniuje pasirašė Lietuvos Nepriklausomybės Aktą. Iš kairės sėdi: Jonas Vileišis, Jurgis Šaulys, Justinas Staugaitis, Stanislovas Narutavičius, Jonas Basanavičius, Antanas Smetona, Kazimieras Šaulys, Steponas Kairys, Jonas Smilgevičius; stovi: Kazimieras Bizauskas, Jonas Vallokaitis, Donatas Malinauskas, Vladas Mironas, Mykolas Biržiška, Alfonsas Petrulis, Salliamonas Banaitis, Petras Kilmas, Aleksandras Stulginskis, Jokūbas Šernas, Pranas Dovydatis

Fot. Aleksandra Jurasalgytė-Valkalaitienė

1914 m. kovo 14 d. Stanislovo Narutavičiaus laiškas Vladimirui Zubovui

Iš Lietuvos literatūros ir meno archyvo fondų

1990 m. kovo 11 d.

NEPRIKLAUSOMYBĖS AKTO SIGNATARAI TEISĖJAI

Lietuvos Konstitucijos tėvai, 1992 metų spalio 4 diena. Iš kairės: sėdi – Petras Giniotas, Romualdas Ozolas, Vytautas Landsbergis, Eduardas Vilkas ir Kęstutis Lapinskas; stovi – Vytautas Sinkevičius, Liudvikas Narcizas Rasimavičius, Aurimas Taurantas, Juozas Žilys, Egidijus Jarašiūnas, Šarūnas Adomavičius ir Vyrenis Povilas Andriukaišis

Zemono Nekrošiaus nuotrauka

Egidijui Jarašiūnui suteikiamas Garbės daktaro vardas
Mykolo Romerio universiteto internetinės svetainės

Egidijaus Jarašiūno priesaika Europos Sąjungos Teisingumo teisme
Nuotrauka iš Europos Sąjungos Teisingumo teismo internetinės svetainės

Prezidentė D. Grybauskaitė apdovanoja Egidijų Jarašiūną
iš E. Jarašiūno asmeninio archyvo

Jonas Prapiestis – Vilniaus universiteto teisės fakulteto profesorius
iš J. Prapiestio asmeninio archyvo, fotografas A. Žiūza

Jonas Prapiestis Vilniaus universiteto Teisės fakulteto Mokslinės komunikacijos ir informacijos centre surengtoje viešojoje diskusijoje apie Vasario 16-ąją ir Kovo 11-ąją
iš J. Prapiestio asmeninio archyvo

J. Prapiestčiui paskirtas pirmasis teismų sistemos apdovanojimas
iš Nacionalinės teismų administracijos archyvo

K. Lapinskas – Lietuvos Konstitucinio Teismo pirmininkas
Alfa.lt nuotrauka, fotografas A. Petrulevičius

Prezidentas V. Adamkus priima Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo teisėją K. Lapinską
iš Lietuvos Respublikos prezidentūros fondo

EGIDIJUS JARAŠIŪNAS

Gimė 1952 m. spalio 9 d. Kelmės rajone, Sendvarių kaime.

1979 m. baigė Vilniaus valstybinį universitetą, teisininkas.

Nuo 1980 m. Lietuvos advokatų kolegijos narys. 1980–1982 m. dirbo Širvintų, 1982–1990 m. Panevėžio juridinėse konsultacijose advokatu.

1988–1990 m. Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio Seimo narys, Sąjūdžio Panevėžio miesto tarybos pirmininkas.

1990–1992 m. Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo deputatas. Dirbo Teisinės sistemos komisijoje: parengė ar dalyvavo rengiant daugelio įstatymų projektus, tarptautines sutartis. Vienas iš 1992 m. Lietuvos Respublikos Konstitucijos rengėjų.

1992 m. išrinktas Lietuvos Respublikos Seimo nariu, dirbo Lietuvos Respublikos Seimo Valstybės ir teisės komitete.

1996–2005 m. – Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo teisėjas.

1999 m. apgynė teisės krypties disertaciją Mykolo Romerio universitete. 2005–2007 m. Mykolo Romerio universiteto Konstitucinės teisės katedros vedėjas, 2007–2010 m. Teisės fakulteto dekanas.

Nuo 2006 m. Europos Tarybos komisijos „Demokratija per teisę“ tikrasis narys.

2000 m. apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu, 2003 m. – Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžiumi.

2010–2018 m. – Europos Sąjungos Teisingumo Teismo teisėjas.

JONAS PRAPIESTIS

Gimė 1952 m. rugpjūčio 2 d. Kupiškio mieste.

1975 m. baigė Vilniaus valstybinį universitetą, teisininkas. Teisės mokslų kandidatas, docentas.

1975–1978 m. dirbo Vilniaus valstybiniame universitete dėstytoju.

1978–1982 m. – Maskvos M. Lomonosovo universiteto aspirantas.

1982–1990 m. dirbo Vilniaus valstybiniame universitete dėstytoju, docentu, Teisės fakulteto prodekanu.

1988–1990 m. Vyriausybės komisijos 1941 metų bei kitų įvykių aplinkybėms iširti pirmininko pavaduotojas. Lietuvos teisininkų draugijos valdybos narys.

1990–1992 m. – Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo deputatas.

1992–1996 m. – Lietuvos Respublikos teisingumo ministras.

1996–2005 m. – Konstitucinio Teismo teisėjas.

2000–2005 m. – Lietuvos teisės universiteto tarybos pirmininkas, Vilniaus universiteto senato narys. Vilniaus universiteto Teisės fakulteto profesorius, socialinių mokslų (teisės) daktaras.

2005–2008 m. – Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjas.

2008–2017 m. – Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininkas.

2000 m. apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu, 2003 m. – Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžiumi, Vilniaus universiteto rektoriaus diplomu „Universiteto 2011 metų dėstytojas“. 2017 m. – 1-ojo laipsnio pasižymėjimo ženklu „Už nuopelnus teismų sistemai“.

KĘSTUTIS LAPINSKAS

Gimė 1937 m. sausio 29 d. Šakių rajone, Bedalių kaime.

1960 m. baigė Vilniaus valstybinį universitetą, teisininkas. Teisės mokslų kandidatas, docentas.

1960–1963 m. – Juridinės komisijos prie Lietuvos TSR Ministrų Tarybos konsultantas.

1963–1966 m. – Maskvos M. Lomonosovo valstybinio universiteto aspirantas.

1966–1990 m. dirbo Vilniaus universitete vyresnioju dėstytoju, docentu, Teisės fakulteto prodekanu, katedros vedėju.

1990–1992 m. – Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo deputatas.

1993–1999 m., 2002–2008 m. – Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo teisėjas.

1999–2000 m. – Lietuvos apeliacinio teismo Administracinių bylų skyriaus pirmininkas.

2000–2002 m. – Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo pirmininkas.

2008–2011 m. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo pirmininkas.

Buvo Konstitucijos projekto rengimo grupės narys, Laikinosios komisijos Konstitucijos projektui parengti pirmininkas. Didžiausią darbo stažą turintis Lietuvos Konstitucinio Teismo teisėjas.

1999 m. apdovanotas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Karininko kryžiumi, 2000 m. – Lietuvos nepriklausomybės medaliu.

1990 m. kovo 11 d.

NEPRIKLAUSOMYBĖS AKTO SIGNATARAI TEISĖJAI

JONAS LIAUČIUS

Gimė 1947 m. sausio 15 d. Mažeikių rajone, Palaižupės kaime.
1974 m. baigė Vilniaus valstybinį universitetą, teisininkas.
1974–1978 m. dirbo Lietuvos TSR socialinio aprūpinimo ministro padėjėju juriskonsultu.
1978–1990 m. – Lietuvos advokatų kolegijos narys, Panevėžio juridinės konsultacijos advokatas.
1988–1990 m. – Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio Panevėžio miesto tarybos narys, pirmininko pavaduotojas.

1990–1992 m. – Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo deputatas, Konstitucinės komisijos narys.

1992–1998 m. dirbo advokatu Panevėžyje.
1995–2000 m. – Panevėžio miesto savivaldybės tarybos narys.

1997–1999 m. – Klaipėdos miesto apylinkės teismo teisėjas, nuo 1998 m. – šio teismo pirmininko pavaduotojas civilinėms byloms.

1999–2004 m. Lietuvos Respublikos Seimo paskirtas Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriumi.

2005–2009 m. dirbo advokatu Vilniuje.
2000 m. apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu.

ZENONAS JUKNEVIČIUS

Gimė 1949 m. birželio 10 d. Pasvalio rajone, Valdeikių kaime.
1977 m. baigė Vilniaus valstybinį universitetą, teisininkas.

1977–1981 m. – Šilutės rajono Liaudies teismo teisėjas.

1981–1982 m. – Kupiškio valstybinės notarinės kontoros vyresnysis notaras.
1982–1987 m. – Kupiškio rajono prokuratūros tardytojas.
1987–1990 m. – Lietuvos Respublikos prokuratūros skyriaus prokuroras.
1989–1990 m. – Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio sekretoriato neetatinių juridinių konsultantas.

1990–1992 m. – Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo deputatas.

1992 m. laikinai ėjo Lietuvos Respublikos teisingumo ministro pareigas.
1995 m. įsteigė savo vardu pavadintą advokato kontorą, joje dirbo iki 2018 m.
2000 m. apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu.

LIUDVIKAS NARCIZAS RASIMAVIČIUS (RASIMAS)

Gimė 1938 m. gruodžio 22 d. Alytaus mieste.
1962 m. baigė Vilniaus valstybinį universitetą, teisininkas.
1962 m. dirbo Šakių rajono tarybos vykdomojo komiteto sekretoriumi.
1962–1969 m. – Lietuvos advokatų kolegijos narys, Klaipėdos miesto juridinės konsultacijos advokatas.

1969–1974 m. – Palangos miesto liaudies teismo pirmininkas.

1979–1990 m. – Lietuvos advokatų kolegijos narys, Klaipėdos miesto juridinės konsultacijos advokatas.

1988–1989 m. Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio Palangos miesto tarybos, vėliau Sąjūdžio Klaipėdos miesto tarybos pirmininkas, Lietuvos darbininkų sąjungos narys.

1990–1992 m. – Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo deputatas.

1992–2003 m. advokato Klaipėdoje.
2000 m. apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu.

LIETUVOS RESPUBLIKOS AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS

A K T A S

DĖL LIETUVOS NEPRIKLAUSOMOS VALSTYBĖS ATSTATYMO

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba, reikšdama Tautos valią, nutaria ir iškiliamai skelbia, kad yra atstatomas 1940 metais avetimos jėgoms panaikintas Lietuvos Valstybės suvereninių galių vykdymas, ir nuo šiol Lietuva vėl yra nepriklausoma valstybė.

Lietuvos Tarybos 1918 m. vasario 16 d. Nepriklausomybės aktas ir 1920 m. gruodžio 15 d. Steigiamojo Seimo rezoliucija dėl atstatytos Lietuvos demokratinės valstybės niekada nebuvo nušalę teisinės galios ir yra Lietuvos Valstybės konstitucinis pamatas.

Lietuvos valstybės teritorija yra vientisa ir nedaloma, jeje neveikia jokios kitos valstybės konstitucija.

Lietuvos valstybė pabrėžia savo ištikimybę visuotinai pripažintiems tarptautinėms teisės principams, pripažįsta sienų neliečiamumą, kaip jiu suformuluota 1975 metų Europos saugumo ir bendradarbiavimo pasitarime Helsinkyje. Baigiamajame akte, garantuoja žmogaus, piliečio ir tautinių bendrijų teises.

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba kaip suvereninių galių reikėja šiuo aktu pradeda realizuoti visą Valstybės suvereniteta.

Jonas Liaučius dalyvauja įamžinant knygnešiu patriarcho Jurgio Bielinio atminimą
Iš asmeninio J. Liaučiaus archyvo

Jonas Liaučius
Iš J. Liaučiaus asmeninio archyvo

Jonas Liaučius Kovo 11-osios minėjime Panevėžio kraštotyros muziejuje
Iš asmeninio J. Liaučiaus archyvo

Zenonas Juknevičius
Iš Z. Juknevičiaus asmeninio archyvo

Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo deputatai. Iš kairės – Antanas Karoblis, Petras Poškus, Kazys Saja, Rasa Rastauskienė, Eugenijus Petrovas, Povilas Varanauskas ir Zenonas Juknevičius. 1990 m., Vilnius

Liudvikas Narcizas Rasimavičius (Rasimas)
Iš L. N. Rasimavičiaus asmeninio archyvo